

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ
Національний науковий центр
“Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського”

Витяг з протоколу
розширеного засідання Вченої ради

07.06.2021.

м. Харків

№ 8

Голова Вченої ради: директор Балюк С.
Секретар: учений секретар Шимель В.

Присутні: 25 осіб,
з них членів Вченої ради 17 осіб.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Про Звернення Президії Національної академії аграрних наук України до вчених, працівників наукових установ і державних підприємств Академії та громадськості.

Доповідач: академік НААН, директор Балюк С.

1. СЛУХАЛИ:

Балюка С.А. – директора, академіка НААН про Звернення Президії Національної академії аграрних наук України до вчених, працівників наукових установ і державних підприємств Академії та громадськості, яке було розглянуто Президією Академії 19 травня 2021 р., за результатами якого Президія звернулася до Президента України з проханням допомогти припинити упереджене ставлення та постійний тиск на Академію і її керівництво. У виступі наголошено про основні досягнення НААН та ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» за останній період на національному та міжнародному рівнях, окреслено перспективні напрями розвитку вітчизняної аграрної науки, без якої не може бути успішного розвитку вітчизняного агропромислового комплексу та інтеграції в світовий науковий простір. Директор запропонував оприлюднити текст Звернення Президії Національної академії аграрних наук України до вчених, працівників наукових установ і державних підприємств Академії та громадськості вченому секретарю, к.с.-г.н., с.н.с. Шимель В.В.

СЛУХАЛИ:

Шимель В.В. – оприлюднила Звернення Президії Національної академії аграрних наук України до вчених, працівників наукових установ і державних підприємств Академії та громадськості.

В обговоренні виступили: заступник директора з економічних питань та інноваційної діяльності Інституту, к.ек.н., доц. Анісімова О.В., завідувач відділу охорони ґрунтів, д.с.-г.н., проф. Фатєєв А.І., провідний науковий співробітник відділу агрохімії, к.с.-г.н., с.н.с. Христенко А.О., які наголосили на основних здобутках науковців ННЦ «ІГА імені О.Н. Соколовського» та перспективних напрямках наукової діяльності, зокрема, з виконання: пріоритетних завдань, визначених Указом Президента України від 7 вересня 2001 р. № 805/2001 р. «Про надання Інституту ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського Української академії аграрних наук статусу національного наукового центру», Статутом Інституту, ПНД НААН 1 «Ґрунтові ресурси України: інформаційне забезпечення, раціональне використання, менеджмент, технології» на 2021-2025 рр.; окремих положень Плану заходів з виконання Національного плану дій щодо боротьби з деградацією земель та опустелюванням, Рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про виклики і загрози національній безпеці України в екологічній сфері та першочергові заходи щодо їх нейтралізації», затвердженого Указом Президента України від 23 березня 2021 року № 111/2021; рішень Постанов Президії НААН та Бюро Президії НААН. Особливу увагу було акцентовано на першочергових заходах реалізації Рішення РНБО, що стосуються: законодавчого забезпечення збереження ґрунтів та охорони їх родючості, державної системи моніторингу довкілля; розробки Концепції державної програми використання та охорони земель; проведення суцільних ґрунтових обстежень земель України; наукового забезпечення досягнення нейтрального рівня деградації земель, виведення деградованих земель з риллі тощо. Виступаючі підтримали Звернення Президії Національної академії аграрних наук України до вчених, працівників наукових установ і державних підприємств Академії та громадськості.

ВИРІШИЛИ:

1. Підтримати Звернення Президії Національної академії аграрних наук України до вчених, працівників наукових установ і державних підприємств Академії та громадськості.
2. Розмістити Звернення Президії Національної академії аграрних наук України до вчених, працівників наукових установ і державних підприємств Академії та громадськості, витяг з протоколу розширеного засідання Вченої ради на сайті ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» та сторінці Facebook.
3. Надіслати Звернення Президії Національної академії аграрних наук України до вчених, працівників наукових установ і державних підприємств Академії та громадськості, витяг з протоколу розширеного засідання Вченої ради до Поліської дослідної станції ННЦ ІГА, ДП «ДГ «Граківське» ННЦ ІГА», ДП «ДГ «Донецьке» ННЦ ІГА».
4. Надіслати Звернення Президії Національної академії аграрних наук України до вчених, працівників наукових установ і державних підприємств Академії та

громадськості, витяг з протоколу розширеного засідання Вченої ради до відокремлених підрозділів ГО «Українське товариство ґрунтознавців та агрохіміків».

Голосування: одностайно.

Голова Вченої ради

Святослав БАЛЮК

Секретар Вченої ради

Валентина ШИМЕЛЬ

Витяг вірний:
Вчений секретар

Валентина ШИМЕЛЬ

07.06.2021 р.

**Найвагоміші здобутки
Національного наукового центру**

«Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського»

У Національному науковому центрі «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» протягом останніх років наукова діяльність виконувалася згідно:

- Програма наукових досліджень НААН;
- на виконання Розпорядження Президента України № 105/2018-рп від 16 липня 2018 р. «Про призначення грантів Президента України для підтримки наукових досліджень молодих учених на 2018 рік»;
- на виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 07 лютого 2018 р. № 105 «Про проведення загальнонаціональної (всеукраїнської) нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України»;
- конкурсів проектів Державного фонду фундаментальних досліджень та Міністерства освіти і науки України.

Найважливіші розробки

- Проект Закону України «Про збереження ґрунтів та охорону їх родючості»;
- Національна програма охорони ґрунтів України (проект);
- Державна цільова програма «Великомасштабне обстеження ґрунтового покриву України» (проект);
- Концепція організації і функціонування моніторингу ґрунтів в Україні з урахуванням європейського досвіду;
- Стратегія зрошення та дренажу в Україні до 2030 року (розділи);
- Нормативи екологічно безпечного зрошення, осушення, управління поливами та водовідведенням (Постанова Кабінету Міністрів України «Про нормативи екологічно безпечного зрошення, осушення, управління поливами та водовідведенням» від 02.09.2020 р. № 766);
- Керівництво з управління засоленими ґрунтами до Плану реалізації Євразійського ґрунтового партнерства (ФАО);
- Концепція досягнення нейтрального рівня деградації земель (ґрунтів) України;
- Концепція нормування меліоративних навантажень на ґрунтовий покрив зрошуваних, вилучених зі зрошення та солонцевих ґрунтів;
- Концепція сталого управління ґрунтовими ресурсами зрошуваних, вилучених зі зрошення та солонцевих земель;
- Концепція інноваційного розвитку «Хімічна меліорація ґрунтів»;
- Концепція «Агрохімічне забезпечення землеробства України на період до 2020 року»;
- Методика агрохімічної паспортизації земель сільськогосподарського призначення;
- Удосконалений методичний підхід до бонітування орних ґрунтів України;

- Методика нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення;

- Методика визначення агровиробничих груп земель (для нормативно-грошової оцінки);

- Методика картографування ґрунтового покриву;

- Національна цифрова карта органічного вуглецю та його запасів у ґрунтах України як складова Глобальної цифрової карти органічного вуглецю; карта солонцюватих та засолених ґрунтів України, карта поширення чорноземних ґрунтів України, карта ґрунтів Харківської області М 1:250000;

- Комплекс заходів щодо попередження і усунення фізичної деградації на орних землях України та система бездеградаційного землеробства;

- Програмний продукт «Єдина інформаційна система польових дослідів»;

- Агротехнології підвищення родючості ґрунтів та продуктивності і якості сільськогосподарських культур;

- Системи удобрення сільськогосподарських культур адаптовані до зональних ґрунтово-кліматичних умов.

Фахівцями Національного наукового центру «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» підготовлено та подано низку пропозицій, серед яких найважливішими є:

- до Адміністрації Президента України - Президенту України Порошенко П.О., до Верховної Ради України - Голові Верховної Ради України Парубію А.В., до Кабінету Міністрів України - Прем'єр-Міністру України Гройсману В.Б. щодо подолання кризової ситуації у сфері охорони земель; щодо необхідності удосконалення ґрунтоохоронного законодавства, реалізації завдань державного значення щодо проведення великомасштабного детального картографування ґрунтового покриву, оновлення матеріалів з характеристики якості ґрунтів, унормування допустимих антропогенних навантажень на ґрунтовий покрив, розроблення та впровадження новітніх ґрунтозахисних ресурсощадних технологій в агропромисловому комплексі країни тощо;

- до Парламентських слухань Верховної Ради України про регулювання обігу земель сільськогосподарського призначення;

- до рекомендацій Парламентських слухань Верховної Ради України: «Земельна реформа: вітчизняна модель обігу земель сільськогосподарського призначення»; «Пріоритети екологічної політики Верховної Ради України на наступні п'ять років»; «Реалізація в Україні міжнародних документів щодо запобігання змінам клімату»;

- до Верховної ради України про внесення змін до Законів України та проектів Законів України про збереження ґрунтів та охорону їх родючості; щодо удосконалення механізмів збереження ґрунтів та економічного стимулювання відтворення їх родючості; про державний моніторинг земель і ґрунтів;

- до Ради Національної безпеки і оборони України про сучасний стан ґрунтових ресурсів України та подолання кризових явищ у сфері охорони ґрунтів та відтворення їх родючості;

До Кабінету Міністрів України, міністерств і відомств.

Досягнення за напрямом міжнародної діяльності:

- проведення тренінгу-семінару по засоленим ґрунтам за участю представників 13 держав;

- входження ННЦ «ІА імені О.Н.Соколовського» до складу партнерів проекту Глобального екологічного фонду та Регіонального відділення ФАО для Європи і Центральної Азії «Інтегроване управління природними ресурсами в деградованих ландшафтах в лісостеповій та степовій зонах України»;

- включення ННЦ «ІА імені О.Н.Соколовського» до складу партнерів проекту Глобального екологічного фонду щодо збереження та сталого використання торфовищ в Україні;

- входження Інституту як координаційного центру України по співробітництву з Глобальним ґрунтовим партнерством (ФАО ООН) до Міжнародної мережі чорноземних земель, Глобальної мережі ґрунтових лабораторій та Міжнародної мережі ґрунтово-інформаційних установ;

- виконання замовлень Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН, зокрема, по створенню Національної карти України з запасів ґрунтового органічного вуглецю, карти засолених ґрунтів України.

Найвагомішим досягненням є створення на базі Інституту Українського ґрунтового інформаційного центру (Постанова Президії НААН від 26 червня 2019 року, протокол № 9).

За результатами державної атестації ННЦ «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» віднесено до 1 класифікаційної групи та включено до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави на 5 років.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 83 від 04 березня 2015 року «Про затвердження переліку об'єктів державної власності, що мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави» Національний науковий центр «Інститут ґрунтознавства та агрохімії імені О.Н. Соколовського» включено в цей Перелік.

Директор

СБЛ

Святослав БАЛЮК